

Sprawozdanie

Komisji administracyjnej o wniosku posła Krempy i towarzyszy
w sprawie przymusowego ubezpieczenia od ognia.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu sejmowem z dnia 30. grudnia 1896. wniósł poseł Krempa i towarzysze rezolucyę, wzywającą c. k. Rząd do przedłożenia „projektu powszechnej przymusowej asekuracji od ognia“, którą wraz z petycjami L. l. s. 491, 492, 493. i 652. Wysoki Sejm Komisji administracyjnej do sprawozdania przydzielił.

Sejm już w latach poprzednich wypowiadał niejednokrotnie zasadnicze na tę sprawę zapatrywanie, oświadczając się za przymusem z pozostawieniem wszakże wolności wyboru instytucji asekuracyjnej.

Zaznaczamy tu nawiasowo, że już w roku 1850. na zgromadzeniu agronomicznem została wybrana Komisya, celem zbadania wniosku ś. p. Franciszka Trzecieckiego, w sprawie ubezpieczenia od ognia. Komisya ta, złożona z hr. Kazimierza Badeniego, Felicjana Laskowskiego, Michała Toczyskiego i innych, oświadczyła się za przymusowem ubezpieczeniem.

W roku 1887. polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby tenże na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy o powszechnem przymusowem ubezpieczeniu. W roku 1888. Sejm krajowy uchwalił przedłożony projekt ustawy, ustawa wszakże nieuzyskała Najwyższej Sankcyi.

Dnia 17. października 1889. ponawiają wniosek w tej sprawie poseł Kramarczyk i towarzysze. Wniosek ten przydzielony został komisji asekuracyjnej. (Sprawozdawca p. Rutowski). Na wniosek Komisji, Sejm znowu wzywa Rząd do przedłożenia ustawy, któraby galicyjskiemu Sejmowi umożliwiła zaprowadzenie przymusowego ubezpieczenia w całym kraju.

W roku 1893. na wniosek komisji administracyjnej, (sprawozdawca p. Trzeciecki) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył zaprowadzenie przymusu ubezpieczenia budynków.

W roku 1894. również na wniosek Komisji administracyjnej, (sprawozdawca p. Trzeciecki) Sejm wzywa Rząd, ażeby przyspieszył zaprowadzenie przymusu ubezpieczenia

budynków, w myśl uchwał sejmowych z dnia 19. stycznia 1888., 26. listopada 1889. i 20. maja 1893.

W rezolucjach tych, jak to z ostatniego sprawozdania wynika, wypowiedziano zasadę przymusu, z pozostawieniem „wolności właścicielom budynków w wyborze jednej z uprawnionych instytucji“.

Koło polskie we Wiedniu, gorąco, jednomyślnie i solidarnie popierało postulaty sejmowe. Rząd w oświadczeniu swoim z dnia 13. listopada 1896. zgadza się na projekt powszechnego przymusowego ubezpieczenia z wykluczeniem wszakże dalszego przymusu co do wyboru instytucji ubezpieczającej.

Dnia 20. listopada 1896. mowca Koła polskiego, p. Rutowski, w gorących słowach domagał się, ażeby jeszcze przed zamknięciem sesji parlamentarnej ustawa w myśl życzeń Sejmu naszego uchwaloną została.

Kiedy w sprawozdaniu Komisji asekuracyjnej z roku 1889. znajdujemy słowa: „absolutnie nie można powziąć wiadomości, ani, czy Rząd stanowczo myśli o rozwiązaniu tej kwestyi, dla wielu krajów tak piekającej, ani w jakim stadyum przygotowawczem roboty znajdują się, ani na jakich zasadach po myśli Rządu ustawy krajowe oparte być powinny“, dziś skonstatować możemy, że Rząd obecny przyjął w zasadzie myśl uchwał Sejmu naszego i przyrzekł w najkrótszym czasie dotyczący projekt ustawy Radzie państwa przedłożyć.

Obawy przeto, wypowiedziane we wniosku posła Krempey, że stanowisko, zajęte przez Koło polskie może sprawę tę zwichnąć, nie są niczem usprawiedliwione. Komisya skonstatowała na podstawie stenograficznych protokołów, że stanowisko Koła polskiego było identyczne ze stanowiskiem Sejmu. W insynuacjach szanownego wnioskodawcy jest więc implicite zawarte niewykonalne życzenie, ażeby Koło polskie zajęło inne stanowisko jak to, które mu wskazały uchwały sejmowe.

Merytorycznie rzecz przedstawia się w sposób następujący:

Cel powszechnego ubezpieczenia od ognia o premii jak najprzystępniejszej jest przez wszystkich uznany i pożądanym. Rzeczą Rządu jest znaleźć najwłaściwszą do tego celu wiodącą drogę.

Tu wszakże krzyżują się najrozmaitsze zapatrywania. Z jednej strony rzucono słowo „prez z przymusem“, z drugiej hasło powszechnego przymusu, tak co do ubezpieczenia, jak co do instytucji ubezpieczającej, — monopol, a nawet jak w Szwajcaryi podatek na rzecz ubezpieczenia mniej zamożnych.

Sejm nasz obrał drogę pośrednią. W przekonaniu, że ubezpieczenie powszechne urzeczywistnić można tylko w drodze przymusu, oświadczył się Sejm i zgodnie z nim Koło polskie we Wiedniu za przymusem, ograniczając wszakże ten przymus do miary koniecznej.

Przeprowadzenie myśli powszechnego ubezpieczenia od ognia o premii, przystępnej dla najuboższych warstw ludności, wymaga wytrwałych studyów porównawczych, zestawienia dat statystycznych i najnowszych w tym zakresie już uskuteczionych prac ustawodawczych.

Wszakże wobec krótkości sesji sejmowej, której trwanie już nie na dnie, lecz na godziny liczyć trzeba, Komisya ograniczyła się do powyższego sprawozdania i zgodnie z dawniejszemi postanowieniami sejmowemi, przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwały następującą rezolucję:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrychlej do parlamentarnego traktowania przedłożył projekt ustawy o powszechnem przymusowem ubezpieczeniu od ognia w myśl uchwał sejmowych z dnia 19. stycznia 1888. 26. listopada 1889. i 5. lutego 1894.

Lwów dnia 15 lutego 1896.

Przewodniczący :
J. Koziembrodzki.

Sprawozdawca :
W. Czaykowski.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELLONICAE
CRACOVIENSIS.